

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTERSTWO FINANSÓW
SZEF KRAJOWEJ ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
mł. insp. Bartosz Zbaraszczyk

Warszawa, 23 grudnia 2022 roku

Sprawa: Utrudnienia na granicach
Znak sprawy: DC9.0723.541.2022

Kontakt: Departament Cel
tel. +48 22 694 50 05
e-mail: departament.dc@mf.gov.pl

Pan Jan Buczek
Prezes
Zrzeszenia Międzynarodowych
Przewoźników Drogowych w Polsce

Kolejki do odprawy granicznej przy wjeździe do Polski przez drogowe przejścia graniczne z Białorusią i Ukrainą

Szanowny Panie Prezesie,

w nawiązaniu do pisma 22/00900/SEK/JBU z 16 grudnia 2022 roku w sprawie zgłoszonego problemu związanego z kolejkami do odprawy granicznej przy wjeździe do Polski przez drogowe przejścia graniczne z Białorusią i Ukrainą, uprzejmie przedstawiam stanowisko Krajowej Administracji Skarbowej w przedmiotowej sprawie.

Zdając sobie sprawę z istoty obrotu towarowego i konieczności zapewnienia warunków do sprawnego przekraczania granicy, która nie powinna być barierą w realizacji operacji handlowych, Krajowa Administracja Skarbowa dokłada wszelkich starań, mających na celu priorytetowe traktowanie obsługi ruchu towarowego oraz zachowanie płynności odpraw na wszystkich drogowych przejściach granicznych.

Zagadnienie dotyczące funkcjonowania przejść granicznych, jak wielokrotnie podkreślano we wcześniejszej korespondencji, a ostatnio także m.in. podczas konferencji „Granica polsko-ukraińska. Szansa czy bariera rozwoju”, która odbyła się w Lublinie, jest zagadnieniem złożonym, posiadającym wieloaspektowy charakter. Prawidłowe funkcjonowanie przejść granicznych oraz całokształt warunków obsługi wszystkich procesów związanych z przemieszczaniem towarów przez granicę wymaga ścisłej współpracy, zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym (dwustronnym PL-UA oraz PL-BY).

Kwestie dotyczące funkcjonowania przejść granicznych były i są omawiane z właściwymi

krajowymi organami i instytucjami, jak również z przedstawicielami granicznych służb państw sąsiadujących.

Z uwagi na fakt, że wschodni odcinek granicy RP stanowi jednocześnie zewnętrzną granicę UE, realizowane działania kontrolne, a co za tym idzie - czas trwania odprawy granicznej uwarunkowany jest obowiązkami nałożonymi na poszczególne służby kontrolne i inspekcje. Ponownie podkreślam, że Służba Celno-Skarbowa jest jedną z kilku służb, wykonujących kontrolę obrotu towarowego. Sposób odprawy oraz czas jej trwania uwarunkowany jest również obowiązkami nałożonymi na inne służby lub inspekcje funkcjonujące na terenie przejść granicznych (Straż Graniczna, Graniczny Inspektorat Weterynarii, Państwowa Inspekcja Sanitarna, Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych). Każda z ww. służb ma określony zakres kompetencji i sposób funkcjonowania, wynikający z obowiązujących regulacji prawnych. Dodatkowo, wpływ na sprawność dokonywanej odprawy celnej i czas przebywania pojazdów na terenie przejścia granicznego, ma także działalność agencji celnych, które inicjują proces obsługi zgłoszenia celnego.

Granica polsko-ukraińska

Główną przyczyną wydłużonych czasów oczekiwania na przekroczenie granicy na kierunku wjazdowym do Polski jest bardzo duże natężenia ruchu granicznego pojazdów ciężarowych, przewożących towary podlegające obowiązkowej kontroli poszczególnych inspekcji. Częściowe odblokowanie ukraińskich portów czarnomorskich, dotychczas nie wpłynęło na poprawę sytuacji w drogowych przejściach granicznych na polsko-ukraińskim odcinku granicy państwowej. Tym samym, drogowe przejścia graniczne na tym odcinku dalej pełnią kluczową rolę w ramach tzw. korytarzy solidarnościowych ułatwiających eksport zboża z Ukrainy.

Od 1 października 2022 r. po spełnieniu wymogów formalnych Ukraina stała się stroną Konwencji o wspólnej procedurze tranzytowej (Konwencja WPT) oraz Konwencji o upraszczaniu formalności w handlu towarami (Konwencja SAD).

Podpisanie obydwu Konwencji przez Ukrainę to kolejny krok do ujednolicenia i uproszczenia przepisów celnych w międzynarodowym obrocie towarowym, ponieważ wspólna procedura tranzytowa pozwala na szybki przewóz towarów oraz ograniczenie do niezbędnego minimum kontroli celnych.

Działanie to nie przynosi jednak zamierzonych efektów, a przyczyny tego stanu zostały dość szczegółowo omówione w drugim dniu wspomnianej przeze mnie konferencji w panelu „Wyzwania w przekraczaniu granicy dla przewoźników drogowych”.

Należy także pamiętać, że obsługa pojazdów ciężarowych odbywa się w oparciu o istniejącą infrastrukturę graniczną (brak nowych przejść granicznych), w warunkach zdecydowanie odbiegających od tych jakie funkcjonowały przed wybuchem wojny w Ukrainie (przerwy w dostawie prądu na Ukrainie, alarmy przeciwlotnicze związane ze zmasowanym atakiem rakietowym Rosji na Ukrainę, które powodują, że okresowo wstrzymywana jest praca przejść granicznych).

W tym miejscu wspomnieć należy, że trwają zaawansowane prace nad uruchomieniem

nowego drogowego przejścia granicznego Malhowice-Niżankowice, w którym będzie możliwość m.in. odpraw pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 7,5 t przemieszczających się bez ładunku, co w mojej ocenie znacząco ułatwi przejazd przewoźnikom powracającym z Ukrainy.

Granica polsko-białoruska

Na obecną sytuację w przejściach granicznych na polsko-białoruskiej granicy wpływ ma kryzys migracyjny, w wyniku którego zawieszony został ruch graniczny w obu kierunkach w drogowym przejściu granicznym w Kuźnicy Białostockiej. Z tego powodu obsługa granicznego ruchu towarowego na polsko-białoruskim odcinku granicy odbywa się obecnie w dwóch przejściach granicznych: Kukuryki – Kozłowicze i Bobrowniki – Bierestownica.

Skomasowanie ruchu towarowego tylko w ww. przejściach niewątpliwie wpływa na zwiększenie czasu oczekiwania na odprawę graniczną. Przy ocenie sytuacji nie można także pominąć ewidentnego wzrostu natężenia ruchu w granicznych przejściach drogowych, który znacząco i bezpośrednio oddziałuje na czas oczekiwania oraz sprawność obsługi granicznej.

Niemniej jednak, w otwartych przejściach granicznych z Białorusią kontrola obrotu towarowego pomimo wyjątkowych okoliczności i istniejących obostrzeń, odbywa się w sposób niezakłócony. Funkcjonariusze Służby Celno-Skarbowej przeprowadzają działania kontrolne, mające na celu zapobieganie nielegalnemu przywozowi i wywozowi towarów, przede wszystkim objętymi ograniczeniami lub zakazami zgodnie z obowiązującymi przepisami, w tym rozporządzeniami i decyzjami Rady UE (włącznie z wynikającymi z ustanowionych sankcji).

Odrębną kwestią są natomiast, działania związane z wprowadzaniem przez stronę białoruską nowych rozwiązań organizacyjnych czy prawnych, wpływających na płynność odpraw w przejściach granicznych, a pozostające poza zakresem właściwości KAS.

Przedstawiając powyższe, zapewniam, że diagnoza występujących utrudnień w przepływie towarów jest dokonywana przez KAS na bieżąco. Podejmowane są działania adekwatne do sytuacji w przejściach granicznych. Obsada kadrowa poszczególnych przejść granicznych została dostosowana do aktualnego natężenia ruchu panującego na danym przejściu i jest w mojej ocenie optymalna. KAS stosuje na bieżąco rozwiązanie polegające na możliwości czasowego przesunięcia funkcjonariuszy do wykonywania innych zadań w przypadku zaistnienia takiej konieczności, tak by działania te przełożyły się na dalsze zwiększenie przepustowości w przejściach granicznych przy uwzględnieniu dostępnej infrastruktury i sprzętu. Dlatego też przywołane przez Pana stwierdzenie o „*sabotowaniu odpraw granicznych przez celników z UE*” uważam za niestosowne i krzywdzące kierowaną przeze mnie formację. Pragnę jednocześnie przypomnieć, że podczas posiedzenia Komisji Infrastruktury w dniu 27 września br. poświęconej sytuacji polskich przewoźników drogowych ze szczególnym uwzględnieniem problemów na przejściach granicznych na wschodniej granicy Polski apelowałem do Pana o przekazanie mi szczegółowych informacji świadczących o niewłaściwej realizacji zadań przez podległych mi funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej.

Szanowny Panie Prezesie,

prawidłowe funkcjonowanie przejść granicznych oraz całokształt warunków obsługi wszystkich procesów związanych z przemieszczaniem towarów przez granicę jest zjawiskiem wielopłaszczyznowym. Działania podejmowanych przez KAS wychodzą naprzeciw oczekiwaniom przewoźników i ukierunkowane są na udoskonalenie procedur związanych z kontrolą w przejściach granicznych, także poprzez wdrożone nowoczesne narzędzie jakim jest system Cyfrowa Granica. Zapewniam, że działania te będą nadal kontynuowane, tak by proces odprawy celnej w przejściu granicznym był jak najmniej uciążliwy i realizowany wyłącznie w niezbędnym do tego czasie.

Z wyrazami szacunku

Sekretarz Stanu Szef Krajowej Administracji
Skarbowej

Bartosz Zbaraszcuk

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/